

“Margreet in Nepal”

In de Goed Werk Hub van 24 februari 2011 in Den Haag werd een film vertoond waarin oogarts Margreet Hogeweg de hoofdrol speelde: “Margreet in Nepal”.

Deze film vormde een van de afleveringen van de in 2008 uitgezonden documentaire reeks “Ladies First” via de Vlaamse televisiezender

Een. Maakster van de film is Annemie Struyf van productiemaatschappij Woestijnvis.

De film vertelt het verhaal van oogarts Margreet Hogeweg die vijftien jaar lang ieder jaar naar een moeilijk toegankelijk gebied in Nepal vertrok om daar een “oogkamp” op te zetten waar mensen met oogproblemen - voornamelijk staar - konden worden geopereerd.

Margreet Hogeweg (1942) nam in 1984 ontslag bij het AZL – Academisch Ziekenhuis Leiden (nu Leids Universitair Medisch Centrum) na tien jaar als oogarts op de afdeling oogheelkunde te hebben gewerkt. Nepal werd haar werkterrein...” omdat het werk in ontwikkelingslanden en de oogafwijkingen bij lepra me steeds meer gingen boeien. Tijdelijk werk in een groot oogziekenhuis in Pakistan en in een groot leparaziekenhuis in India hadden een enorme indruk op me gemaakt en het werd steeds moeilijker om dergelijke werkbezoeken te combineren met mijn werk in het AZL.

In 1987 heb ik voor het eerst een oogkamp in Nepal geleid na een zes maanden durende cursus in Londen op het gebied van oogheelkunde in ontwikkelingslanden. Mijn laatste kamp was in 2002. Ik heb al die jaren in hetzelfde gebied gewerkt, Karnali Zone.

Een oogkamp duurde maximaal vijf dagen. De eerste dag was er screening, op dag twee tot vier was het opereren, de laatste dag verbinden en vertrekken. In het algemeen gingen de patiënten op de derde dag na de operatie naar huis, als alles goed ging. Dan bleven er nog twee oogassistenten achter voor zorg aan de laatste

Een gretig gehoor voor Margreet Hogeweg (op foto hieronder) tijdens de discussie na de film. Links zittend voor de oranje banner gespreksleider Alexandrien van der Burgt.

geopereerde patiënten. Tegenwoordig wordt er een andere operatietechniek gebruikt, waardoor de patiënten sneller naar huis kunnen. Er worden nu ook kunstlenzen geïmplant. De Karnali-oogkampen worden voortgezet door een Nepalees team van artsen van het oogziekenhuis in Pokhara”.

Margreet Hogeweg heeft in Nepal meer dan vijfduizend staaroperaties uitgevoerd. Met een

relatief eenvoudige ingreep gaf ze de patiënten hun gezichtsvermogen terug. In de film zijn daarvan ontroerende voorbeelden te zien. Blinde mannen en vrouwen, totaal afhankelijk van anderen geworden, konden na de operatie weer zien aan één oog. Margreet: “Voor mij was het werk in Nepal en ook in de diverse lepraziekenhuizen enorm bevredigend. Met weinig middelen en in korte tijd kon je het leven van mensen van blind naar ziende totaal veranderen. In Nederland wist je zeker dat ook zonder jou het werk gewoon door zou gaan. Daar waren de oogkampen en de oogzorg voor de

mensen een unieke kans”.

Patiënten in de oogkampen werden altijd aan één oog behandeld. Op die manier konden zoveel mogelijk mensen worden geholpen.

De film maakte diepe indruk en na afloop ging Margreet in discussie met een zeer geïnteresseerd gehoor dat bestond uit een achttal artsen, waaronder oogartsen en huisartsen in opleiding en een verpleegkundige. Duidelijk kwam naar voren hoe verschillend de dagelijkse praktijk van het halen van “spreekuurtargets” is van de idealen die de jonge artsen koesterden toen ze kozen voor een studie medicijnen. Margreet concludeerde dan ook dat iedereen moet proberen om na de opleiding bewust tijd vrij te maken om het werk zo in te richten dat aan deze idealen, op de een of andere wijze, blijvend recht gedaan kan worden: “Ik zou inderdaad willen doorgeven dat het belangrijk is om voor werk te kiezen waarin je zelf veel bevrediging vindt en waarin je een zekere mate van vrijheid behoudt.

De principes van het *nil nocere* – niet schaden – en *in dubio abstinere* – bij twijfel niets doen – waren voor mij ook altijd belangrijk: er zeker van zijn dat onderzoek en behandeling een positief effect zullen hebben. Het is belangrijk ons te realiseren hoe belastend deze kunnen zijn, zeker voor oudere mensen”.

Alexandra Gabrielli - maart 2011